

Serie De Vakken Op School

Het schoolvak Nederlands

Elke docent zal beweren dat zijn/haar vak zeer belangrijk is. Zo las U bijvoorbeeld in de vorige aflevering van de Rietstengel een zeer lezenswaardig stuk over wiskunde. Nederlands lijkt in eerste instantie een voor de hand liggend vak. Immers, in onze huidige maatschappij is een goede en adequate communicatie onontbeerlijk. Wie in ruime mate over een schriftelijke en mondelinge communicatieve vaardigheid beschikt, heeft een grote voorsprong. Een sollicitatiebrief met taalfouten bijvoorbeeld zal minder kansen creëren dan een foutloze brief. Daarnaast lopen we steeds meer het risico achteloos mee te gaan in wat wij voor het gemak 'taalvervlakking' noemen: computertaal is in opmars, en het sms'en neemt een grote vlucht. Daardoor lopen leerlingen het gevaar deze vorm van taalgebruik als gemeengoed te gaan zien.

We gaan er bij ons taalonderwijs van uit dat de leerlingen goed kunnen lezen wat er staat, een vaardigheid die hun ook bij andere vakken goed van pas komt. Immers, we worden overvoerd met informatie en het is dan in de eerste plaats van belang te snappen wat er staat, alvorens we iets met die informatie gaan doen.

Tot zover even de 'formele' kant van het Nederlands. Met taal kun je namelijk ook hele leuke dingen doen: verhalen, boeken en gedichten lezen en schrijven.

Aan alle hierboven beschreven aspecten van de taal besteden wij met name in de onderbouw evenredig veel aandacht.

Tekstbegrip, spelling en grammatica

Het onderdeel tekstbegrip komt in elk hoofdstuk van de door ons gebruikte methode Taaldomein aan de orde. Aan de hand van zakelijke, veelal actuele teksten beantwoorden de leerlingen behalve inhoudelijke vragen ook vragen over de bedoeling van de tekst, het verband tussen alinea's en de opbouw van de tekst. Voor het goed kunnen begrijpen van een tekst is het van belang over een ruime woordenschat te beschikken. Alhoewel het gebruik van een woordenboek, ook op het latere eindexamen, toegestaan is, kan het beslist geen kwaad om zoveel mogelijk woorden te weten.

Vaak stellen ouders ons de vraag of wij nog iets aan grammatica en spelling doen. Het antwoord is bevestigend. Deze onderdelen vormen immers de bouwstenen van de taal. Inderdaad leren wij de leerlingen op de juiste manier de werkwoorden te schrijven. De d's en de t's en het welbekende Kofschip komen nog steeds voortdurend voorbij. Ook leggen wij de leerlingen uit waarom je apetrots zonder n en apenrots met n schrijft.

Bij het onderdeel grammatica vinden wij het belangrijk dat de leerlingen in de onderbouw de overeenkomst tussen onderwerp en persoonsvorm weten, omdat deze congruentie de juiste schrijfwijze van het werkwoord beïnvloedt. Het blijft echter lastig om hun duidelijk te maken dat in de zin *Ik geef mijn buurman een dreun* de buurman ondanks het feit dat hij eronder lijdt, toch meewerkend voorwerp is, terwijl hij niet bepaald zal meewerken. Waarom bestaat er dan niet zoiets als een tegenstribbelend voorwerp? U merkt het al: onze taal bestaat uit regels en afspraken.

Fictie

Bij het onderdeel fictie, het lezen en schrijven van boeken, verhalen en gedichten, werken wij innig samen met de bibliotheek van Lelystad. Het project BAZAR biedt de kinderen de mogelijkheid op een aantrekkelijke manier kennis te maken met de betere jeugdliteratuur. De bibliotheek levert ons kratten met boeken, waardoor ook leerlingen daadwerkelijk gaan lezen die dat anders niet zouden doen. Zo organiseren wij ook een voorleeswedstrijd en lezen boeken bij bijvoorbeeld het thema Griezelen. Ook aan poëzie schenken wij veel aandacht: de beste gedichten worden bij het vak CKV op een poster vormgegeven.

Al met al is Nederlands een veelzijdig vak. Naast de zogenaamde formele aspecten zijn er dus ook de 'leuke' en creatieve onderdelen die in ruime mate aan bod komen. In de bovenbouw krijgen, met het oog op het latere examen, de formele aspecten steeds meer de overhand. De onderdelen tekstbegrip en schrijfvaardigheid worden dan steeds belangrijker.

Rob Rol